

BIZTONSÁGI ADATLAP

készült az 1907/2006/EK és a 453/2010/EK rendelet szerint

1. Az anyag/készítmény és a vállalat/vállalkozás azonosítása

BUMPER SUPER

1.1. Termékazonosító:

A készítmény neve: BUMPER SUPER

A hatóanyagok neve:

propikonazol kémiai neve: 1-[(2-(2,4-diklórfenil)-4-propil-1,3-dioxolán-2-il)metil]-1H-1,2,4-triazol
összegképlet: $C_{15}H_{17}Cl_2N_3O_2$ prokloráz kémiai neve: N-propil-N-[2-(2,4,6-triklórfenoxi)etil]-1H-imidazol-1-karboxamid
összegképlet: $C_{15}H_{16}Cl_3N_3O_2$ **1.2. A keverék megfelelő azonosított felhasználása:** gombaölő szer**1.3. A gyártó, forgalmazó/a biztonsági adatlap szállítójának adatai:**Gyártó cég neve: **Makhteshim Chemical Works Ltd.**

Cím: P.O.B. 60, Beer Sheva 84 100, Izrael

Vészhelyzeti telefon: 972 3-6106666

Fax: 972 8 6296848-(364)

Forgalmazó cég neve: **Makhteshim Agan Hungary Zrt.**

Cím: 1037 Budapest, Montevideo u. 6.

Telefon: (36) 1 439-2000

Fax: (36) 1 439-2009

E-mai:mahun@mahun.hu

1.4. Sürgősségi telefonszám: Magyarországi Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat

Sürgősségi telefon: 06 (1) 476-6464

éjjel-nappal hívható száma: 06 (80) 20 11 99

2. A veszélyek azonosítása

2.1. A keverék osztályozása:

A gyártó, a vonatkozó uniós szabályozás (67/548/EGK és 1999/45/EK irányelvek), valamint a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai szerint a készítmény veszélyes.

2.2. Címkézési elemek:

Xi

Irritatív

N

Környezeti veszély

EK-veszélyjelek: Xi Irritatív, N Környezeti veszély

A veszélyt meghatározó komponensek: 90 g/l propikonazol, 400 g/l prokloráz

A veszélyes készítmény veszélyeire/kockázataira utaló R mondatok:

R 36 Szemizgató hatású

R 50/53 Nagyon mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszantartó károsodást okozhat

A készítmény biztonságos használatára utaló S mondatok:

S 2 Gyermekek kezébe nem kerülhet

S13 Élelmiszertől, italtól és takarmánytól távol tartandó

S 20/21 A használat közben enni, inni és dohányozni nem szabad

S 25 Kerülni kell a bőrrel való a szembejutást

S 26 Ha szembe jut, bő vízzel azonnal ki kell mosni, és orvoshoz kell fordulni

S 46 Lenyelése esetén azonnal orvoshoz kell fordulni, az edényt/ csomagolóburkolatot és a címkét az orvosnak meg kell mutatni

S 61 Kerülni kell az anyag környezetbe jutását. Speciális adatokat kell kérni/Biztonsági adatlap

2.3. Egyéb veszélyek:

Egészségkárosító veszély: Szembe jutva irritál, könnyezést, szemvörösödést okoz.

Környezetkárosító veszély: Mérgező a vízi szervezetekre.

Egyéb információ: A termék besorolása toxikológiai vizsgálatok eredményei alapján történt.

3. Összetétel/tájékoztató az alkotórészekről

Veszélyes komponens	Koncentráció	Veszélyjel, besorolás, R-mondat ¹ Veszélyességi osztály, kategória, H-mondat ²
Propikonazol CAS szám: 60207-90-1 EU szám: 262-104-4 IDEX-szám 613-205-00-0	90 g/l	DSD:Xn, N; R22,R43,R50/53 CLP:Acute Tox. 4 H302;Skin Sens. 1 H317; Aquatic Acute 1H400; Aquatic Chronic 1 H410
Prokloráz CAS szám: 67747-09-5 EU szám: 266-994-5 Index-szám 613-128-00-2	400 g/l	DSD:Xn, N; R22,R50/53 CLP:Acute Tox. 4 H302;Aquatic Acute 1 H400;Aquatic Chronic 1 H410
Gamma-butyrolactone CAS szám:96-48-0 EU szám:202-509-5	Kb. 8 %	DSD:Xn, Xi; R22,R36
n-Butyl alkohol CAS szám 71-36-3	Kb. 4 %	DSD:Xn, Xi;R10,R22,R67, R37/38 R41 CLP:Flam. Liq. 3 H226;Acute Tox. 4 H302;STOT SE 3 H335;Skin Irrit. 2 H315;Eye Dam. 1 H318;STOT SE 3 H336

Más veszélyes összetevő jelenlétét a gyártó nem jelzi. Az egyéb komponensek nem tekinthetők a hatályos jogszabályok szerint veszélyes anyagnak, vagy koncentrációjuk a készítményben nem éri el azt a mértéket, amely fölött jelenlétüket a veszélyesség szerinti besorolásnál fel kell tüntetni, illetve figyelembe kell venni.

A veszélyjel, R- és H-mondat, illetve a veszélyességi osztályok, a kategóriák a tiszta összetevőkre vonatkoznak, a termék veszélyesség szerinti besorolását a 2. szakasz adja meg.

Az R- és a H-mondatok teljes szövegét lásd a 16. szakaszban.

4. Elsősegélynyújtási intézkedések

4.1. Az elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése:

Általános tudnivalók: A sérültet azonnal távolítsuk el a veszély forrásától. Az elszennyeződött ruházatot és lábbelit azonnal le kell venni, és az újbóli használat előtt meg kell tisztítani. Öntudatlan, vagy görcsös állapotban lévő beteggel folyadékot itatni, vagy annál hányást kiváltani nem szabad!

Amennyiben mérgezési tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost és mutassuk meg a készítmény címkéjét, ill. biztonsági adatlapját.

Célszerű felvenni a kapcsolatot az Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálattal.

Telefon: 06 (1) 476-6464 vagy 06 (80) 201-199

Belégzés esetén: A sérültet friss levegőre kell vinni. Panaszok esetén forduljunk orvoshoz.

Bőrrejutás esetén: A szennyezett, átitatódott ruházat levétele után a bőrt azonnal folyóvízzel le kell öblíteni, és szappannal lemosni. Panaszok esetén orvoshoz kell fordulni.

Szembejutás esetén: Legalább 15 percig tartó szemöblítést kell végezni folyóvízzel a szemhéjszélek széthúzása és a szemgolyó állandó mozgatása közben. Panaszok állandósulása esetén forduljunk szakorvoshoz.

Lenyelés esetén: Ha a sérült tudatánál van, hánytassunk és a szájüreget alaposan öblítsük ki vízzel. Öntudatlan sérültnek szájon át ne adjuk semmit. Forduljunk orvoshoz.

4.2. A legfontosabb – akut és késleltetett – tünetek és hatások: Szemirritáló, vörösödést, könnyezést okoz.

¹ A DSD: 67/548/EGK irányelv és módosításainak megfelelően (Dangerous Substance Directive)

² A CLP: 1272/2008/EK rendelet és módosításainak megfelelően

4.3. A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése: : amennyiben mérgezési tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost és mutassuk meg a készítmény címkéjét, illetve biztonsági adatlapját.

Megjegyzés az orvosnak: nincs specifikus antidotum. A tünetek alapján kezeljen, és alkalmazzon támogató/kiegészítő terápiát.

Lenyelés esetén alkalmazzon gyomormosást és adjon orvosi szemet.

5. Tűzvédelmi intézkedések

5.1. Megfelelő oltóanyag: vízpermet, vízköd, szokásos oltóhab

Az oltást védett helyről végezzük. A szennyezett tűzoltóvizet külön gyűjtjük össze, és a hatósági előírásoknak megfelelően kell ártalmatlanítani.

5.2. A keverékből származó különleges veszélyek: nitrogén-oxidok, szén-monoxid, szén-dioxid, és klórtartalmú gázok

5.3. Javaslat a tűzoltóknak:

A tűz esetén használatos védőeszközök: megfelelő védőruha és a környezet levegőjétől független légzőkészülék

A védőfelszereléssel nem rendelkező személyeket távolítsuk el.

6. Intézkedések véletlenszerű kibocsátás esetén

6.1. Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások:

Légzésvédelem: nagy mennyiség kiömlése esetén szükséges

Kézvédelem: védőkesztyű

Szemvédelem: védőszemüveg vagy védőálarc

Testvédelem: védőruha

6.2. Környezetvédelmi óvintézkedések:

Szállítsuk az anyagot és a göngyöleget – a nemzeti és a regionális előírásoknak megfelelően – a veszélyes anyagok gyűjtőhelyére. Ha a termék érintkezett a felszíni vizekkel, értesítsük az illetékes hatóságot. Az elszennyeződött talajrétegeket el kell távolítani. A kiömlött anyagot a csatornába vagy élő vizekbe engedni tilos!

6.3 A területi elhatárolás és a szennyezésmentesítés módszerei, anyagai:

Kis mennyiségű termék kiömlésekor a kiömlött terméket inert folyadékfelszívó anyaggal (pl. homok, föld, stb.) kell befedni, felitatni és megfelelő tartályba helyezni a környezet elszennyeződésének elkerülése céljából. Nagy mennyiségű termék kiömlése esetén a kifolyt anyagból folyadék formájában a lehető legtöbbet gyűjtünk össze. Árkoljuk körül, adszorbeáló, vagy nem áteresztő anyaggal, mint például homok vagy agyag, amit később megsemmisítésre kell küldeni.

6.4. Hivatkozás más szakaszokra: lásd még a 8. és 13. szakaszokat.

7. Kezelés és tárolás

7.1. A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések: Megfelelő szellőztetés szükséges. Körültekintően végzett munkával kerüljük el a készítmény gőzeinek, permetének belélegzését. Kerüljük a készítmény szembejutását és bőrre kerülését. A tárolóedényeket óvatosan kell nyitni és kezelni.

7.2. A biztonságos tárolás feltételei, az esetleges összeférhetlenséggel együtt: A készítményt száraz, jól szellőző hűvös helyen, eredeti, bontatlan csomagolásban, jól lezárva kell tartani. A készítmény gyermekek kezébe nem kerülhet. Tilos a dohányzás. A tárolás során a hőmérséklet ne érje el az 50 C-t.

Alkalmos tárolóedényzet: epoxigyantával bevont fémhordó, többrétegű nagysűrűségű extrudált polietilén

7.3. Meghatározott végfelhasználás (végfelhasználások): gombaölő hatású növényvédő szer.

A felhasználók mindig olvassák el a használati útmutatót és tartsák be a biztonságos kezelésre és felhasználásra vonatkozó utasításokat.

8. Az expozíció korlátozása és ellenőrzése/személyi védőfelszerelések

8.1. Foglalkozási expozíciós határérték: propikonazolra és a proklorázra nincs megállapítva

A dolgozókkal meg kell ismertetni a készítmény felhasználásának munkaegészségügyi előírásait, külön fel kell hívni a figyelmüket a készítmény szemirritáló voltára.

8.2. Műszaki intézkedések:

- A vegyi anyagoknál szokásos védőintézkedéseket be kell tartani.
- Megfelelő szellőztetésről gondoskodni kell.
- A készítmény kijuttatásához, permetezéséhez megfelelő védőfelszerelések biztosítása.
- Biztosítani kell a szemmosó-készüléket és a vészzuhanyt.

8.3. Higiéniai intézkedések:

- A munka során használt ruházat mosása külön történjen.
- Munka közben étkezni, inni és dohányozni nem szabad!
- A munka befejezése után alapos kézmosás szükséges.

8.4 Személyi védőfelszerelések:

- A dolgozók viseljenek megfelelő védőkesztyűt.
- Megfelelő védőruha, csizma szükséges.
- Megfelelő védőszemüveg vagy védőálarc használata szükséges.
- A készítmény kijuttatása, permetezése során megfelelően védő légzőkészülék szükséges.

9. Fizikai és kémiai tulajdonságok

9.1. Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információ:

Halmazállapot:	folyadék
Szín:	áttetsző, világossárga
Szag:	szagtalan

9.2. Egyéb információk:

Molekulatömeg (propikonazol):	342,2
Molekulatömeg (prokloráz):	376,6
Forráspont (propikonazol):	bomlik 300 °C felett
Forráspont (prokloráz):	bomlik 150 °C felett
Olvadáspont (prokloráz):	48-51 °C
Gőznyomás (propikonazol):	$2,01 \times 10^{-4}$ Pa 20 °C-on (tiszta anyag)
Gőznyomás (prokloráz):	$4,60 \times 10^{-6}$ Pa 25 °C-on (tiszta anyag)
	$1,5 \times 10^{-4}$ Pa 25 °C-on (The Pesticide Manual 11 th Edition)
Sűrűség:	1,15 g/cm ³
Vízben való oldékonyság:	150 mg propikonazol/l (20 °C-on) 26,1 mg prokloráz/l
Log P _(oktanol/víz) (propikonazol):	3,51
Log P _(oktanol/víz) (prokloráz):	4,06
Lobbanáspont (zárttéri)	76 °C
Robbanási tulajdonságok:	nem robban

10. Stabilitás és reakciókészség

10.1. Reakciókészség: Közönséges körülmények között stabil készítmény. Veszélyes polimerizáció nem következik be.

10.2. Nem összeférhető anyagok: erős savak és erős bázisok

10.3. Elkerülendő körülmények: fény, napfény, erős hőhatás, nyílt láng. Hő hatására bomlik.

10.4. Veszélyes bomlástermékek: nitrogén-oxidok, szén-monoxid, szén-dioxid, klórtartalmú anyagok

11. Toxikológiai adatok:

11.1. A toxikológiai hatásokra vonatkozó információ:

Akut toxicitások:

orális:	LD ₅₀ (patkány): > 2 g/ttkg
dermális:	LD ₅₀ (patkány): > 2 g/ttkg
inhalációs:	LC ₅₀ (patkány): > 7,92 mg/l (4 óra)

Bőrirritáció: nem irritál (nyúl)

Szemirritáció: irritál (nyúl)

Szenzibilizáció: túlérzékenységet nem okoz (tengeri malac, maximalizálási teszt)

A propikonazolra vonatkozó adatok:

Rákkeltő hatás: nem rákkeltő (patkány)
Mutagenitás: nem mutagén
Reprodukciós toxicitás: állatkísérletekben nem teratogén

A proklorázra vonatkozó adatok:

Rákkeltő hatás: nem rákkeltő (patkány)
Mutagenitás: nem mutagén
Reprodukciós toxicitás: állatkísérletekben nem teratogén

12. Ökológiai információk

12.1 Toxicitás:**A propikonazolra vonatkozó adatok:**

Talaj: a propikonazol nem oldódik bele a talajvizekbe
Könnyen lebomlik napfény, UV-fény hatására.

BCF < 100

Toxikus a vízi élőlényekre: $LC_{50} < 10$ mg/l

EC_{50} daphnia: 4,8 mg/l (The Pesticide Manual 11th Edition)

LC_{50} szivárványos pisztráng: 5,3 mg/l (The Pesticide Manual 11th Edition)

LD_{50} madarak: > 2000 mg/ttkg

Nem toxikus a méhekre.

A proklorázra vonatkozó adatok:

Talaj: a prokloráz nem oldódik bele a talajvizekbe

Könnyen lebomlik napfény, UV-fény hatására.

Nagyon toxikus a vízi élőlényekre: $LC_{50} < 10$ mg/l (kékkopoltyús naphal)

EC_{50} daphnia (48 óra): 4,3 mg/l (The Pesticide Manual 11th Edition)

LC_{50} szivárványos pisztráng (96 óra): 1,5 mg/l (The Pesticide Manual 11th Edition)

IC_{50} alga (72 óra): 0,1 mg/l (The Pesticide Manual 11th Edition)

LD_{50} madarak: > 2000 mg/ttkg

Nem toxikus a méhekre.

13. Ártalmatlanítási útmutató

13.1. Hulladékkezelési módszerek:

A készítmény maradékainak és hulladékainak kezelésére a 98/2001. (VI.15.) Kormányrendeletben foglaltak az irányadók. A készítmény hulladékának besorolása a 16/2001. (VII.18.) KöM. rendelet alapján:

EWC-kód: 02 01 08 veszélyes anyagokat tartalmazó, mezőgazdasági vegyi hulladékok

Ne juttassuk a készítményt és maradékait a lefolyórendszerbe. A készítmény maradékait megfelelő tárolóedényben kell tárolni.

A veszélyes növényvédő szer göngyölegek kezelésére vonatkozó felhasználói kötelezettségek betartása mellett a hulladékbegyűjtést és hulladékkezelést a CSEBER Kht.-n keresztül intézzük.

14. Szállítási információk

A készítmény a veszélyes áruk nemzetközi szállítását szabályozó egyezmények szerint jelölésköteles.

Közúti/vasúti szállítás (ADR/RID):

- ADR osztály és sorszám: 9, 11.c)
- Veszélyt jelölő szám: 90
- Azonosítószám: 3082
- Veszélyességi bárca száma: 9
- Csomagolási csoport: III

Az áru megjelölése: környezetre veszélyes, folyékony anyag, m.n.n. (propikonazol, prokloráz)

Belföldi hajózás:

Az áru megjelölése: környezetre veszélyes, folyékony anyag, m.n.n. (propikonazol, prokloráz)

IMDG szerinti tengeri szállítás:

- IMDG osztály: 9
- IMDG lapszám: 9028 tengerszennyező
- Csomagolási csoport: III

Az áru megjelölése: környezetre veszélyes, folyékony anyag, m.n.n. (propikonazol, prokloráz)

Légi szállítás:

- UN/ID szám: 3082

Az áru megjelölése: környezetre veszélyes, folyékony anyag, m.n.n. (propikonazol, prokloráz)

15. Szabályozási információk

15.1. Az adott anyaggal vagy keverékkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok:

Vonatkozó magyar joganyagok

Munkavédelem: a 2007. évi LXXXII. törvénnyel, a 2004. évi XI. törvénnyel és az 1997. évi CII. törvénnyel módosított 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről.

Kémiai biztonság: a 2004. évi XXVI. törvénnyel módosított 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról; a 38/2008. (X.3.) EüM rendelet, az 52/2007. (XI.30.) EüM, a 26/2007. (VI.7.) EüM, a 33/2004. (IV.26.) EszCsM, a 30/2003. (V.21.) EüM rendeletek a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet módosításáról; az 58/2007. (XII.22.) EüM-SZMM együttes rendelete a munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX.30.) EüM-SZCSM együttes rendelet módosításáról.

Hulladék: a 2004. évi XXIX. törvénnyel módosított 2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról; 98/2001.(VI.15.) Kormányrendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről, és a 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet a hulladékok jegyzékéről; a 195/2002. (IX.6.) Kormányrendelettel módosított 94/2002. (V.5.) Kormányrendelet a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól.

Tűzvédelem: az 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról; a 9/2008. (II.22.) ÖTM rendelet.

Vonatkozó közösségi joganyagok

REACH-rendelet: 1907/2006/EK és módosításai (987/2008, 134/2009/EK, 552/2009/EK, 453/2010/EK);

DSD: 67/548/EGK irányelv és módosításai;

DPD: 1999/45/EK irányelvek módosításai;

98/24/EK, 2000/39/EK irányelv: A munkájuk során vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről;

CLP: 1272/2008/EK rendelet és módosítása;

2003/82/EK irányelv a növényvédő szerek különleges kockázataira és biztonságos használatra vonatkozóan.

16. Egyéb információk

A biztonsági adatlap a termék szállított állapotára vonatkozik.

Az adatlap csak a biztonságos használat, a megsemmisítés, a tárolás, a szállítás, stb. szempontjából jellemzi a terméket, és nem arra szolgál, hogy annak bizonyos tulajdonságait garantálja, nem helyettesíti a termékspecifikációt.

Az adatlapban foglalt információk, adatok ismereteink és tájékozottságunk legjaván alapszanak és azokat a kiadás időpontjában pontosnak, helytállóknak ismerjük. Az adatlap nem képezi semmilyen jogi kötelezettség vagy felelősségvállalás alapját a bármilyen körülmények között történő használatból vagy a helytelen használatból adódó következményekért. A gyártó/forgalmazó nem vállal felelősséget olyan személyi sérülésekért vagy anyagi károkért, amelyeket a készítmény okoz a vevőknek, felhasználóknak vagy harmadik személynek, mivel a termék használatára nincs befolyással.

A biztonsági adatlap csak ezen termékre vonatkozik, ha a terméket más készítmény komponenseként használják, az adatlapban közölt információk nem alkalmazhatóak.

A biztonsági adatlap 3. szakaszban szereplő R és H-mondatok:

R 10 Kevésbé tűzveszélyes

R 22 Lenyelve ártalmas

R 36 Szemizgató hatású

R 37/38 Bőrizgató hatású, izgatja a légutakat

R 41 Súlyos szemkárosodást okozhat

R 43 Bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat (szenzibilizáló hatású lehet)

R 50/53 Nagyon mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszantartó károsodást okozhat

R 67 Gőzök álmoságot vagy szédülést okozhatnak

H226 Tűzveszélyes folyadék és gőz.

H302 Lenyelve ártalmas

H315	Bőrirritáló hatású.
H317	Allergiás bőrreakciót válthat ki
H318	Súlyos szemkárosodást okoz.
H335	Légúti irritációt okozhat
H336	Álmosságot vagy szédülést okozhat
H400	Nagyon mérgező a vízi élővilágra.
H410	Nagyon mérgező a vízi élővilágra, hosszantartó károsodást okoz.

Veszélyességi osztályok rövidítései: (a rövidítések utáni számok az osztályon belüli kategóriát jelentik, a nagyobb számok kisebb veszélyt jelentenek):

Aquatic Chronic: hosszútávú veszélyt jelent a vízi környezetre.

Aquatic Acute: veszélyt jelent a vízi környezetre-akut

Acute tox.: Akut toxicitás

Skin Sens.:Bőr szenzibilizáció

Skin. Irrit.: Bőr irritáció

STOT SE: Célszervi toxicitás Egyszeri expozíció

Eye Dam.:Szem károsodás

Flam. Liq.: Tűzvesélyes folyadék

A biztonsági adatlap a gyártó R-8361.DPD számú, (készült: 4/11/2007) adatlapja felhasználásával került kidolgozásra.

Készült, 2012. január 17.